

Opzet communicatie exemplarische gebouwen

Doel van het onderzoek

Vanaf eind 2014 is onderzoek gedaan naar 14 locaties in de stad. Doel was inzicht krijgen in de maatregelen die kunnen worden toegepast om gebouwen weerbaarder te maken tegen de gevolgen van aardbevingen in een aantal exemplarische gebouwen in de stad.

Algemene lijn in de communicatie

- Nuchter, zakelijk en oplossingsgericht;
- Nadruk in de communicatie ligt op de algemene bevindingen, niet op individuele gebouwen;
- Uitgangspunt is dat we vanuit de gemeente zoveel mogelijk openheid betrachten. Dat betekent dat we de rapporten op onze website publiceren;
- De verantwoordelijkheid voor de communicatie richting eigenaren ligt bij de gemeente;
- De verantwoordelijkheid voor de communicatie richting bewoners en gebruikers ligt in eerste instantie bij de eigenaar. Gemeente zal waar wenselijk ondersteunen/ samen optrekken met de eigenaar;
- Regie op de publicatie richting pers en politiek ligt bij de gemeente.

Opzet communicatie

- 16 – 29 september: Inzageperiode rapporten voor eigenaren, geven aan wel/niet openbaar.
- 14 oktober tot 10.30 uur: Informeren gebruikers/bewoners via eigenaren, bewoners worden middels brief geïnformeerd. Per gebouw is een eigen communicatieaanpak in voorbereiding, samen met eigenaren.
- 14 oktober 11.00 uur: Informeren gemeenteraad via raadsbrief (via mail)
- 14 oktober 12.00 uur: Wekelijkse persconferentie met persbericht, Q&A
- 14 oktober na 12.00 uur: Rapporten op website plaatsen, versturen pb + raadsbrief naar eigenaren
- Voldoende aandacht voor de interne communicatie binnen de eigen organisatie.
- Per locatie krijgt dit een vervolg. In sommige situaties kan met de brief worden volstaan, in andere gevallen zal een informatiebijeenkomst voor particuliere eigenaren worden georganiseerd.

Openbaarheid rapporten

- De rapporten zijn openbaar. We verstrekken ze echter niet actief, maar ze zijn wel te vinden op de website van de gemeente. Dit geldt ook voor de rapporten van de overige eigenaren, tenzij daartegen bezwaar wordt gemaakt. In dat geval publiceert de gemeente het rapport niet op de website en wordt de locatie en naam van het gebouw uit de openbaarheid gehouden.
- Juridisch gezien is de verwachting dat de rapporten met een beroep op de WOB uiteindelijk overigens wel opvraagbaar zullen zijn (inschatting gemeentelijke jurist). Mocht dit aan de orde zijn, dan wordt het college hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd. We wachten in dat geval de afhandeling van het WOB-verzoek af voordat we het gebouw bij naam noemen

en het rapport op aanvraag verstrekken.

Elementen voor woordvoering

- Doel van de onderzoeken was inzicht krijgen in de methodiek van aardbevingsonderzoek en in maatregelen die kunnen worden toegepast om gebouwen weerbaarder te maken tegen de gevolgen van aardbevingen in een aantal exemplarische gebouwen in de stad, als voorbeeld voor de aanpak van andere gebouwen.
- De rapporten leveren veel nuttige informatie op, waarbij duidelijk is dat met relatief kleine ingrepen veel risico's kunnen worden vermeden. Voorbeelden: folie op glas, verstevigen losse elementen, verwijderen risicovolle elementen die bij een beving naar beneden vallen, vastzetten inventaris.
- De resultaten van dit onderzoek geven nergens aanleiding om acuut maatregelen te treffen.
- Het doel van het onderzoek was ook niet om nauwkeurig te beoordelen of de gebouwen voldoen aan de richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen. Voor die beoordeling is de gehanteerde methodiek niet geschikt.
- Het gaat om een indicatief onderzoek, een scan. In veel gevallen is nader onderzoek nodig.
- In het rapport worden oplossingsrichtingen en mogelijke maatregelen geschetst.
- In een aantal gevallen zijn er vragen over de constructie van de gebouwen. Dit vraagt om nader onderzoek, zodat per gebouw exact beoordeeld kan worden waar welke maatregelen nodig of wenselijk zijn.
- Later dit jaar komen nieuwe seismische contouren, mogelijk een definitieve NPR-richtlijn en meer duidelijkheid over risicobeleid. Dan wordt ook mogelijk duidelijker welke maatregelen nodig zijn.
- De gemeente gaat eigenaren waar mogelijk faciliteren bij vervolgonderzoek. De gemeente neemt prioritering van nader onderzoek mee in de inbreng voor het meerjarenprogramma van de NCG.

Aandachtspunt bij de onderzoeken:

Meest kwetsbare of spraakmakende gebouwen zijn (in elk geval):

- Wessel Gansfort college
- Flat Lijzijde Lewenborg
- Tasmantoren
- Martinikerk

Risico's:

- Resultaten komen eerder al naar buiten, bijvoorbeeld naar aanleiding van de gesprekken in september/oktober kunnen eigenaren uit eigen beweging naar de pers stappen;
- Pers gaat zelf selectief 'shoppen' in de rapporten;
- Kritiek wanneer blijkt dat enkele weken/maanden blijkt dat de seismische dreiging in de stad veel lager is.

Concept persbericht

Meer inzicht in weerbaarheid bij bevingen

Onderzoek exemplarische gebouwen Stad afgerond

Meer zicht op de mogelijke effecten van bevingen op gebouwen in de stad, maatregelen die gebouwen beter bestand maken tegen de effecten van aardbevingen en welke relatief eenvoudige maatregelen kunnen worden genomen. Dit vormt samen de opbrengst van het indicatieve onderzoek dat de gemeente Groningen liet uitvoeren naar een aantal exemplarische gebouwen. De gemeente gebruikt de ervaringen uit dit onderzoek om in de toekomst beter te kunnen beoordelen welke maatregelen nodig kunnen zijn en hoe deze toe te passen. Bewoners en eigenaren van de onderzochte gebouwen zijn geïnformeerd over de uitkomsten en aanbevelingen.

De onderzochte gebouwen zijn in diverse opzichten verschillend ten opzichte van elkaar: oud, jong, monumentaal, hoog, laag, woningen, kantoren, scholen. Uit de onderzoeken blijkt dat in veel situaties met relatief eenvoudige ingrepen de veiligheid in en rond de gebouwen kan worden vergroot. Bijvoorbeeld door het vastzetten van losse elementen, het aanbrengen van folie op glas of het verwijderen van een loszittende schoorsteen. Zeker bij lichtere bevingen kunnen met dergelijke ingrepen verreweg de meeste risico's worden weggenomen. Ook adviseert de gemeente eigenaren om in combinatie met regulier onderhoud of een verbouwing zoveel mogelijk maatregelen mee te nemen.

Vervolgonderzoek

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de gevalideerde kennis over de seismische activiteit in de regio. De gemeente gaat er van uit dat in de nabije toekomst nieuwe informatie beschikbaar komt. Dit betekent dat de conclusies en aanbevelingen uit de rapporten daarmee nog kunnen wijzigen. Pas na vervolgonderzoek is aan te geven of, en zo ja welke, maatregelen nodig zijn.

Ook voor de voorlopige Nationale Praktijk Richtlijn (NPR) die voor dit onderzoek gebruikt is, geldt dat deze nog in ontwikkeling is. De richtlijn geeft de regels aan waaraan gebouwen moeten voldoen om volledig aardbevingsbestendig te kunnen zijn. Eind dit jaar komt er naar verwachting een definitieve richtlijn. Het is van belang om een eventueel vervolgonderzoek op deze nieuwe gegevens af te stemmen. De gemeente neemt de onderzoeken mee in haar inbreng het meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen.

Veertien gebouwen

In totaal werden veertien gebouwen onderzocht. Basisschool Engelbert, ouderencentrum Amkemaheerd, Wessel Gansfort college, flat-Lijzijde (Lewenborg), Tasmantoren, kantoorgebouw Kreupelstraat, Martinikerk, parkeergarage Ossenmarkt, sportcentrum Karding, twee winkels in de Herestraat en Watertoren Noord. Ook werden twee gebouwen in Ten Boer onderzocht: verzorgingstehuis Bloemhof en de gemeentelijke boerderij aan de Wolddijk. **(hier de namen weghalen van de eigenaren die niet genoemd willen worden)** Op verzoek van enkele eigenaren heeft de gemeente uit privacy-overwegingen besloten deze gebouwen niet publiek bekend te maken.

De rapporten zelf zijn te vinden op de website van de gemeente Groningen: [LINK](#)

QA VRAGEN EXEMPLARISCHE GEBOUWEN

Voor elk gebouw geldt de vraag:

- Op basis van welke argumenten kunnen we aangeven dat er geen acuut gevaar is en het gebouw veilig genoeg is om in te wonen/werken/leren?

Het is niet mogelijk om aan te geven dat er geen enkel potentieel gevaar is. In het geval van een zware beving is dat mogelijk wel aanwezig. Dit komt omdat voor bestaande bouw geldt dat in het verleden bij de bouw nooit rekening is gehouden met het risico op aardbevingen. Deze onderzoeken geven een beter inzicht in hoe dergelijke gebouwen en gebouwonderdelen kunnen worden verstevigd. Daarvoor is wel eerst vervolgonderzoek noodzakelijk om met zekerheid de maatregelen vast te stellen die noodzakelijk zijn.

Om het zekere voor het onzekere te nemen kunnen wel maatregelen noodzakelijk zijn. Welke dit zijn wordt duidelijk als we inzicht hebben in de uiteindelijke norm voor aardbevingsbestendige bouw. Dit zal naar verwachting eind 2015 bekend zijn. Daarna kan de stad, net als de regio, indien nodig, aan de slag met een versterkingsprogramma. De geconstateerde risico's krijgen een plek binnen het meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen.

Voor het totaal geldt:

- **Waarom dit onderzoek?**

Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de aardbevingsbestendigheid van verschillende soorten gebouwen in de stad en in de maatregelen die kunnen worden genomen om risico's te verkleinen.

Wat dit heeft opgeleverd is:

- We weten nu dat met relatief eenvoudige ingrepen de meeste risico's voorkomen kunnen worden en dankzij dit onderzoek weten we ook beter hoe we die kunnen toepassen.
- We hebben meer kennis ontwikkeld over onderzoek naar aardbestendigheid bij gebouwen. Die is voor de gemeente belangrijke informatie bij de verdere aanpak.
- We weten dat per locatie aanvullend onderzoek nodig zal zijn om exact te bepalen welke constructieve risico's aanwezig zijn en hoe deze kunnen worden aangepakt.

- **Hoe ernstig is het?**

Een dergelijke vraag kunnen we op basis dit onderzoek niet beantwoorden. We gaan er bovendien van uit dat de kans op een zware beving erg klein is. De komende tijd zal beetje bij beetje steeds meer duidelijk worden over die kans, maar ook over de kennis die we hebben van gebouwen en het niveau waaraan ze moeten voldoen. De gemeente Groningen vindt in elk geval dat het noodzakelijk is en blijft om de gaswinning zover terug te brengen dat de risico's verder verkleind worden.

- **Wat gaat u met de resultaten doen?**

Eind dit jaar ligt er een definitieve norm voor aardbevingsbestendig bouwen. Althans, zo heeft de minister beloofd. Dan weten we beter waaraan gebouwen moeten voldoen. Daarna zullen we samen met de Nationaal Coördinator Groningen bekijken wat dit betekent voor de bestaande bouw in de stad. Mochten maatregelen noodzakelijk zijn, dan krijgen de onderzochte gebouwen een plek binnen die aanpak. Nu al vindt onderzoek plaats bij scholen en naar de openbare ruimte. De kennis uit dit onderzoek gebruiken we ook bij die aanpak.

- **Worden deze panden als eerste versterkt?**

Als het nodig is worden ze meegenomen in de aanpak van de stad. Of ze in dat geval als eerste aan de beurt zijn, is afhankelijk van veel factoren. Denk daarbij aan kwetsbare groepen, de staat van het gebouw, de risico's voor het aantal mensen in een gebouw, enz.

- **Zadelt u de eigenaren nu op met onverkoopbare panden?**

We zijn het onderzoek gestart in overleg met de eigenaren. Zij zijn daar dus steeds in betrokken. Voor gebouwen in Groningen geldt dat bij de bouw geen rekening is gehouden met aardbevingen. Dat geldt voor de meeste gebouwen in onze regio. Het verschil met deze onderzochte gebouwen is dat we bij deze panden meer zicht hebben op de weerbaarheid tegen bevingen tegen de achtergrond van de vele onzekerheden die de gevolgen van gaswinning nog omringen. De onderzoeken geven bovendien nergens aanleiding om direct actie te ondernemen. Wij denken daarom niet dat potentiële kopers zich zouden laten afschrikken.

- **De provincie heeft een soortgelijk onderzoek geanonimiseerd. Waarom hebt u dat niet gedaan?**

We willen als gemeente zoveel mogelijk transparant zijn. We hebben de eigenaren de keuze gegeven om buiten de publiciteit te blijven. **In enkele gevallen is dat ook gebeurd.** Omdat we te maken hebben met gebouwen met veel gebruikers, hebben we er niet voor gekozen om te anonimiseren, in overleg met de eigenaren.

- **Waarom heeft het zo lang geduurd voordat u naar buiten gaat?**

Het onderzoek heeft inderdaad geruime tijd in beslag genomen. Een van de redenen is dat we nog weinig ervaring hebben met dit type onderzoek. Bovendien is de richtlijn enkele keren bijgesteld en NAM moest volgens afspraak de onderzoeken nog valideren. Daarnaast hebben we gemeend een zorgvuldig communicatietraject te moeten bewandelen richting de eigenaren en gebruikers. Dat kost tijd.

- **Wat betekent dit voor andere gebouwen in de stad?**

Dit onderzoek heeft ons opgeleverd dat we meer ervaring hebben met onderzoek naar de weerbaarheid van gebouwen. Die kennis kunnen gebruiken bij onderzoek op andere locaties, zodat we daar sneller tot een oordeel kunnen komen. We hebben ook geleerd dat het nodig is om goed te kijken naar allerlei factoren die een rol kunnen spelen bij de weerbaarheid van gebouwen. Pas dan kun je per locatie conclusies trekken.

- **Wanneer begint u met een versterkingsprogramma in de stad?**

Eind dit jaar volgt de definitieve NPR, dan volgt overleg met het Rijk en de NCG over wat dit betekent voor gebouwen in de stad. Daarna kunnen we deze vraag beter beantwoorden. Daarnaast geldt dat we bezig zijn met het maken van plannen in samenwerking met de NCG. Deze onderzoeken nemen

we mee in onze inbreng in het zogenaamde meerjarenprogramma van de NCG. Later dit jaar gaan we samen met de NCG kijken wat wanneer moet.

- ***Kunnen de gebouwen gewoon in gebruik blijven? Oftewel: hoe dringend is het vervolgonderzoek noodzakelijk?***

In geen van de gebouwen is geconstateerd dat vervolgonderzoek niet kan wachten op de gegevens die eind dit jaar verschijnen. In de tussentijd kunnen eigenaren als ze dat willen wel zelf alvast maatregelen treffen die betrekking hebben op het veiliger maken. Deze maatregelen zijn vaak in combinatie met regulier onderhoud op een efficiënte manier te realiseren.

- ***Wie gaat de kosten betalen van noodzakelijke maatregelen?***

Eerst moeten we bepalen welke maatregelen we moeten nemen. Daar is in veel gevallen nog aanvullend onderzoek voor nodig. Dat kunnen we pas doen als de definitieve norm voor aardbevingsbestendige bouw er is. Dat is ook het moment om concrete vervolgacties te bepalen. Met betrekking tot de vraag wie dit gaat betalen gaan wij er nog steeds vanuit, dus ook nu, dat de veroorzaker betaalt. Dat is NAM.

- ***Wat gaat de gemeente nu doen? Hoe ziet u uw rol?***

Op basis van dit indicatieve onderzoek is het niet mogelijk om conclusies te trekken over de weerbaarheid van de constructie van de gebouwen. Vervolgonderzoek is nodig om met zekerheid te zeggen of de gebouwen niet voldoen aan de Nationale Praktijkrichtlijn 9998 (NPR). Daarnaast is het van belang om de onderzoeken af te stemmen op de definitieve NPR (verwacht december 2015). Bovendien verwachten we dan ook nadere informatie van de minister over seismische activiteit in het Groningse veld. Als uit die gegevens blijkt dat aanvullend onderzoek nodig is, zullen we eigenaren daarbij zoveel mogelijk faciliteren als zij dat willen, bijvoorbeeld in de contacten met NAM of CVW.

- ***Welk gebouw is er nu het slechtst aan toe?***

Op die vraag is geen antwoord te geven, omdat de gebouwen niet zo 1 op 1 kunnen worden vergeleken. Overigens is geen enkel gebouw er slecht aan toe. Ze zijn niet berekend op zware bevingen, maar dat geldt voor de meeste bestaande gebouwen.